

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Pogajanja med vlado in Hrvati

Pogajanja med vlado in Hrvati so se v minulem tednu nadaljevala. V Beogradu se je mudil tri dni dr. Mačkov odposlanec dr. Subašič. V četrtek, 4. maja, se je dr. Subašič vrnil v letalu v Zagreb, kjer je koj obiskal dr. Mačka, pri katerem se je sešlo vodstvo HSS. Po tej seji dr. Maček ni dal nobene izjave. Ker so se že bile razširile vesti, da so pogajanja med vlado in dr. Mačkom razbita, je podal predsednik

vlade in notranji minister Dragiša Cvetković 5. maja popoldne po časopisju objavljeno sledečo izjavo: »Med pogajaji, ki so bila med menoj in dr. Mačkom, predsednikom HSS, so bila zadnje dni od obeh strani izdelani predlogi, ki se še vedno proučujejo.« Navedeno izjavo predsednika vlade še vzdržujejo na strani vlade in dr. Mačka.

Mednarodni mir ni v nevarnosti

V minulem tednu je strašila po Evropi vojna nevarnost radi napetega razmerja med Nemčijo in Poljsko, ki se je pa že poleglo. Nemčijo razburja obkoljevalna politika Anglije, katera je sklenila pretekli teden sporazum s Turčijo. Po tej pogodbi se zavezujeta Velika Britanija in Turčija, da si bosta v medsebojno pomoč v korist varnosti obeh držav na Sredozemskem morju. Da bi Nemčija nekoliko zmanjšala vedno bolj nadkriljujočo oblast Anglije, sta se sestala v italijanskem mestu Milanu 6. in 7. maja nemški zunanji minister Ribbentrop in italijanski grof Ciano. Na tem sestanku je šlo za to, da se Nemčija in Italija pripravita za obrambo, da bo-

sta mogli takoj odgovoriti na poskuse obkoljevalne politike in jih razbiti. V to svrhu ni potrebno samo politično in gospodarsko sodelovanje obeh velesil, ampak tudi trdna in nezlomljiva vojaška zveza, katera je bila sklenjena v Milanu. Z milansko vojaško zvezo sta Italija in Nemčija zvezani v miru in vojni na življenje in smrt. V očigled kratko označeni evropski napetosti je razblinilo nevarnost za obstoječi mir odpotovanje angleškega kralja in kraljice za šest tednov v Ameriko. Potovanje angleške kraljevske dvojice od 6. maja za daljši čas je porok, da mednarodni mir zaenkrat ni v nevarnosti.

Banovinska skupščina mladine JRZ v Celju

Pod pokroviteljstvom g. predsednika senata dr. Antona Korošca bo dne 14. maja banovinska skupščina mladinske JRZ, združena z velikim zborovanjem. — Mladina JRZ, ki je pokazala veliko vnemo za politično delo, ki je pokazala svojo strumno organiziranost po vsej Sloveniji že pri neštetih političnih manifestacijah, zlasti pa pri decembrskih volitvah, se bo ta dan zgrnila v Celju, kjer hoče pred svojimi voditelji, zlasti pa svojemu narodnemu voditelju pokazati sadove svojega dela. Naj ne bo ta dan občine, ki po svoji mladinski JRZ organizaciji ne bi bila zastopana v Celju!

Člani MJRZ! 14. maj je naš dan, naš praznik, ki ga moramo polnoštevilno praznovati v Celju, zbrani okrog narodnega voditelja dr. Antona Korošca.

Spored prireditve:

1. Ob 6 budnica.
2. Ob 10.30 sprevid članov po mestu in defilacija mimo odličnih gostov, ki bodo sprevidu prisostvovali na balkonu mestne hiše.
3. Ob 11 otvoritev skupščine v dvorani Ljudske posojilnice.

Potres v Sloveniji

Dne 6. maja ob 5. uri 10 minut in 9 sekund so občutili močan potres, kojega središče je bilo v krajih od Laz do Zagorja ob Savi. Najhuje je bila prizadeta po potresnih sunkih Litija. V splošnem potresu ni prizanesel nobeni litijski hiši, ki šteje 200 hišnih števil, in je bilo v vsem poškodovanih z bližnjim Gradcem vred, ki ima 400 števil, 600 poslopij. Nekateri posestniki cenijo škodo od tisoč do deset ti-

soč dinarjev. Starejši Litijčani trdijo, da je bilo zadnje soboto huje kot leta 1895, ko je velikonočni potres uničil Ljubljano, a Litija tedaj ni posebno trpela. Kratke potresne sunke so čutili v Zagorju: ob Savi, iz Krškega in celjske kotline javljajo o 6—8 sekund trajajočem potresnem valovanju, v Mariboru so čutili potres radi raze ure le zgodnji vstajalci v višjih nadstropjih.

Poljska

Poljaki so tisti slovanski narod, ki se mu je kot sosedu najdalje proti zapadu prodirajočih slovanskih plemen, ki so bila ponemčena, posrečilo ohraniti svojo narodno samobitnost in svojo državo. To državo so si že ustanovili v 10., odnosno v 9. stoletju. Širila se je vedno bolj ter uveljavljala svoj vpliv zlasti v severno-vzhodnem predelu Evrope. Po zemljepisnem položaju svojega državnega ozemlja izpostavljena Poljska je imela kot sosede tri mogočne države: Rusijo, nekdanjo Avstro-Ogrsko in Prusijo. V odporu proti tem trem silam je tudi vsled svoje notranje slabosti podlegla. Trojna delitev poljskega državnega ozemlja med Rusijo, Prusijo in Avstrijo leta 1772, 1793 in 1795 je končno dovela do popolnega uničenja stare poljske države. Ob koncu svetovne vojne leta 1918 pa je nekdanja Poljska zopet vznikla. Poučena po nauku svoje zgodovine se je obnovljena Poljska trudila, da ustvari in vzdržuje dobre odnose do obeh velikih sosednih držav: do Rusije in Nemčije. Glavno načelo njene zunanje politike je bilo: neodvisna poljska država, nepodrejena nobeni drugi državi, zlasti ne kakšni sosedni državi. S posebnimi pogodbami je Poljska ustvarila dobre sosedne razmere z Rusijo in Nemčijo. S poslednjo je sloveči poljski maršal Pilsudsky leta 1934 sklenil državno pogodbo o medsebojnem nenapadanju.

Zadnji čas pa so se ti dobri sosedni odnosi z Nemčijo nekoliko skalili. Poljska se je namreč začela vedno bolj zavedati, da ni njen položaj tako siguren, kakor se je dozdevalo. Sprejela je ponudbo Anglije, ki je obljubila braniti njeno državno neodvisnost v primeru, ako bi bila ogrožena od kogar koli; isto obvezo je Poljska sprejela v odnosu do Anglije, ako bi njej in nedotakljivosti njenih državnih meja pretila kakšna nevarnost. To je dalo Nemčiji povod, da je kancler Adolf Hitler odpovedal 28. aprila nenapadalno pogodbo s Poljsko ter zahteval priključitev Gdanska k Nemčiji in povsem svobodno cesto za Nemčijo preko tako zvanega poljskega koridorja, ki veže Poljsko z morjem.

Na te zahteve je odgovoril poljski zunanji minister Beck v svojem govoru na seji poljskega parlamenta v petek, 5. maja. Poudaril je z ozirom na zvezo Poljske z Anglijo, da sta obe državi odločno miroljubni ter da nima ne Poljska ne Anglija kakšnih zavojevalnih namenov. Glede na Francijo je izjavil, da sta Varšava in Pariz istega mnenja. Z velikim zanimanjem je vzel svet na znanje izjave poljskega zunanjega ministra glede na razmerje Poljske do Nemčije. Kar se tiče od Nemčije enostransko odpovedane poljsko-